

Hoinar in spatiul rural al Uniunii Europene

Descriere imagine:
Terenuri arate in Austria

Hoinar în spatiul rural al Uniunii Europene Anul trecut mi-a fost dat ca în sase deplasari majore cu mijloace auto si tren din ianuarie pâna în decembrie sa vizitez douasprezece tari din UE (Grecia, Ungaria, Austria, Germania, Franta, Luxemburg, Belgia, Olanda, Spania, Portugalia, Slovenia si Italia) în diferite sezoane agricole, toate lasându-mi o puternica impresie asupra nivelului de dezvoltare a spatiului rural. În paralel am comparat si am ajuns la unele pareri asupra a ceea ce urmeaza sa facem si noi în aceasta directie, dupa recenta aderare la comunitatea europeana.

Diferenta între rural si urban

Peste tot unde am calatorit nu am observat diferente marcante între sat si oras, între spatiul rural si urban în ceea ce priveste accesibilitatea, conditiile de locuit, posibilitatile de aprovizionare cu cele necesare traiului zilnic sau de petrecere a timpului liber, învatamânt si educatie, servicii de tot felul pentru usurarea activitatilor cotidiene etc.

Comunitatile rurale sunt mai avantajate în ceea ce priveste mediul de viata mai curat, nepoluat si nu întâmplator orasenii, la sfârșit de saptamâna îndeosebi, se deplaseaza în masa în acest spatiu mai linistit pentru recreare.

Infrastructura

Extinderea permanenta a retelelor de autostrazi si de cai ferate cu trenuri de viteza mare scurteaza mult distantele si siguranta circulatiei între orase si sate.

Drumurile de legatura între localitati sunt foarte bine întreținute la fel si în interiorul localitatilor, fie ele sat e sau orase. Dar ce m-a surprins cel mai mult au fost caile de acces la fermele agricole si la parcele în câmp, care sunt în totalitate asfaltate s-au pietruite, astfel ca accesul tractoarelor si utilajelor se face usor, fara a se împotmoli pe terenul umed, fara noroi pe roti.

Pe tot traseul nu am întâlnit nici o caruta trasa de cai sau alte animale, nici o turma de oi sau alte animale care sa încurce circulatia. Pe sosele, transportul animalelor se face numai cu mijloace auto amenajate în acest scop.

Taluzele cailor de acces sunt înierbate sau plantate cu arbusti si arbori decorativi, permanent si bine întreținute, nu întâlnești resturi menajere sau de alta natura pe marginea lor.

Resursele de apa

Comunitatile rurale din UE au un vizibil cult pentru gestionarea resurselor de apa cu care au fost înzestrate mai mult sau mai putin de la natura. Toate cursurile de apa sunt regularizate, existând nu meroase acumulari de apa pentru irigatii, acvacultura si agrement. Chiar si cele mai mici surse de apa sunt captate si retinute pe loc pentru multiple nevoi ale fermelor, realizarea unui microclimat adecvat, diversificarea si armonizarea peisajului rural.

În apropierea cursurilor si acumularilor de apa sunt plantati arbori pentru fixare malurilor, drenaj biologic, umbra, atenuarea vântului, reducerea evaporarii apei etc. Pe lacurile mai mari din spatiul rural sunt diferite instalatii si ambarcatiuni de agrement care atrag multi turisti.

Fondul funciar

Întreg fondul funciar al unei localitati se vede, de departe, ca este foarte bine organizat pe parcele mai mari, cu limite clare între modurile de folosinta (padure, pajiste, arabil, plantatii de vii, pomi fructiferi, maslini etc.).

Terenurile în panta sunt, în cele mai multe cazuri, terasate, unele de sute de ani, cu taluze antierozionale bine întreținute.

Ceea ce frapaza la fondul funciar este alternanta continua între gospodarii, terenuri arabile, pajisti, plantatii, ape, pâlcuri de arbori, aliniamente forestiere care încânta privirea. De regula, fermele familiale sunt cu aproximatie în mijlocul exploatareii agricole, unele având o vechime de trei secole, mentinându-si functionalitatea din generatie în generatie până azi.

Terenul fermelor este împrejmuit cu garduri din diferite materiale în functie de resurse, din piatra acolo unde s-a adunat de pe teren, din lemn în zonele cu padure, din stâlpi de beton cu sârma etc.

În acest fel nu este posibil ca animalele sa circule în voie de pe o proprietate pe cealalta, totul este sub co

ntrol si sunt interdictii scrise pe tablite avertizoare de a nu se intra pe proprietatea privata, fie ea si extensiva, de sute de hectare.

La fel, nu am vazut autoturisme cu oameni la iarba verde, camparea la întâmplare pe terenul altora fiind in terzisa.

Culturile agricole în arabil

Terenurile arabile din tarile UE vizitate sunt în întregime cultivate cu diferite plante de cultura, dintre care predomina cerealele paioase. Este aproape incredibil în ce conditii de sol si pâna unde se cultiva cerealele pe terenuri pietroase, pe terase, la marginea si chiar în mijlocul padurii, lângă cladirile marilor orase, marginea autostrazilor si pistei aeroporturilor, peste tot cereale si iar cereale care produc grauntele atât de necesare hranei oamenilor si animalelor.

Dupa cereale paioase, suprafete mari sunt cultivate cu porumb, rapita, floarea soarelui pentru biocombustibil si uleiuri, sfecla de zahar, cartofi, legume, plante furajere etc.

Nici o tara nu-si permite luxul sa nu cultive integral si intensiv terenul arabil, chiar si cel cu soluri slab fertile, care sunt ajutate sa produca prin administrarea unor cantitati foarte mari de îngrasaminte chimice si în regim de irigare.

Agrotehnica aplicata la aceste culturi este una de vârf, fara fisuri în lantul tehnologic, fapt remarcat de de parte prin uniformitatea lanurilor, absenta buruienilor, culoarea plantelor si alte criterii care nu scapa unui ochi avizat si experimentat. Productia de cereale este depozitata de regula centralizat, în silozuri imense, proprietatea unor cooperative, unde se face în comun conditionarea, conservarea si mai apoi valorificarea ei.

O atentie aparte este acordata productiei secundare din cultura cerealelor, îndeosebi paielor, care se aduna integral, se baloteaza, se depoziteaza si se valorifica pentru diferite scopuri (ca asternut la animale, celuloza si încălzire sub forma de brichete). Pe suprafete imense de cereale paioase vazute cu c oada ochiului din fuga trenului sau mijloacelor auto nu am întâlnit nici macar un metru patrat de miriste sau u paie arse. Absolut totul se valorifica la nivel superior, nimic nu se risipeste în agricultura UE. Altfel, nu ar exista performanta si nici eficienta.

Pajistile naturale

Terenurile agricole pe care nu s-au putut cultiva cereale si alte culturi în arabil din cauza conditiilor pedoclimatice, sunt ocupate de pajisti naturale rezultate în special dupa defrisarea padurilor.

Pajistile naturale sunt considerate, fara exceptie, si tratate ca oricare alta cultura agricola. În fiecare an, pe pasuni se fac lucrari de curatire, nivelare, fertilizare iar fânetele se cosesc cel putin de doua ori dupa ce se fertilizeaza si uneori se iriga corespunzator. Anul trecut la început de aprilie, spatiul rural din întreaga Austria mirosea a gunoi de grajd dupa aplicarea turburelii de grajd (gülle) pe pajisti. Acest fapt nu a deranjat pe nimeni, întrucât este o practica de foarte multi ani, cu care locuitorii erau obisnuiti.

Grav ar fi fost sa nu se întâmple acest lucru prin care se mentine productivitatea ridicata a pajistilor din ac

eastă țară. Ma întrebam adesea cum de reușesc fermierii din Elveția, Austria, Germania și Franța să aibă pajistile de o culoare verde atât de intensă? Răspunsul trebuie găsit în seriozitatea cu care, an de an, acești vrăjzici gospodari le fertilizează cu îngrășăminte organice și chimice, asemenea culturilor din arabie.

Pajistile folosite prin pasunat sunt în întregime împrejmuite și împartite în parcele cu garduri fixe sau mobile (electrice) iar animalele au apă permanentă la discreție și mai ales umbră de la arborii plantați pentru acest scop. Nicaieri nu am întâlnit animale pe pasune fără apă și umbră, iar spre toamnă, când producția pasunii este mai scăzută, animalele primesc suplimentar fân la discreție în iesle mobile, direct pe pasune.

Peste tot se simte grija permanentă pentru animalul de pe pasune, să aibă un confort cât mai mare și să nu-i lipsească nimic. Numai așa, animalul va da produse la nivelul așteptărilor. În aceeași direcție se poate da ca exemplu sistemul agrosilvopastoral din țările cu climat mai arid, mediteranean, prezentat în paginile revistei noastre (Ferma nr. 6/2006), sistem care se extinde în actualele condiții de încălzire globală a climei terestre.

Fânetele naturale sunt recoltate de cel puțin două ori pe an, având o diversitate floristică excepțională, care imprimă calitatea și savoarea inconfundabilă a unor mărci de brânzeturi obținute din laptele vacilor care sunt hranite cu aceste fânuri înmiresmate.

În urma celor prezentate, nu gresim dacă, alături de cultul pentru cereale, integram majoritatea țărilor din UE în cultul și civilizația pajistilor, ca resursă majoră pentru economia agriculturii.

Articol publicat în revista Ferma nr. 1(45)/2007

Teodor Marusca